

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Miren Lorea Lasa Aranburu

*Eibar,
Gipuzkoa
(1930-2020)*

Aurkibidea

Biografia

Miren Lorea Lasa Aranburu Eibarren jaio zen, 1930eko otsailaren 19an. Ibarkurutze kalean bizi izan zen ezkondu arte. Bere osabarekin hasi zen lanean Norman eta gero familiako Zubizarreta zapata-dendan. Goi-Argi Emakumeen Elkarteko lehenengo bazkideetako izan da. Mercedes Kareaga eta elkarteari buruzko hainbat kontu dakartza gogora. Lorenzo Zabala senarrarekin batera elkarriketatu genuen.

Zintak

EIB-677

- **Proiektua:** Eibarko ondare industrialak
- **Elkarriketatzailerak(k):** Altzibar, Maider
- **Data:** 2018-11-16
- **Iraupena:** 65 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Altzibar, Maider

Pasarteak

1. Ibarkurutze eta Jardiñeta kalekoak

- **Erref:** EIB-677/003
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:01:11. **Bukatu:** 00:01:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Lorea Ibarkurutze kalean bizi zen eta Lorenzo Jardiñeta kalean. Ibarkurutze eta Jardiñeta kalea nahiz eta oso gertu egon, umetan ez ziren elkarrekin jolasean ibiltzen. Bakoitzak bere kaleko kuadrilla zeukan.

2. Kalean Miren Lorea eta eskolan Maria Flor

- **Erref:** EIB-677/005
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:02:38. **Bukatu:** 00:04:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Lorenzo eta Lorea umeak zirenean, eskolan erderaz hitz egin behar zuten, euskaraz egitea debekatuta zegoelako. Loreak, esaterako, bere izena aldatu behar izaten zuen; Miren Lorea idatzi beharrean, Maria Flor. Kolean lagunekin ibiltzen zirenean, neskek erdarara jotzen zuten eta mutilek euskarara.

3. San Joan bezperako dantzaldia

- **Erref:** EIB-677/008
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:07:48. **Bukatu:** 00:11:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

<p>Loreari beti gustatu izan zaio dantzara joatea, Lorenzori, aldiz, ez. San Joan bezperan Untzagan dantzatzen zuten, baina batera inoiz ez. Loreak Erreterian ikasi zuen dantza soltea eta Eibarrera itzuli zenean bere kuadrillakoei erakutsi zien.</p>

Transkripzioa

- Gero, dantzara baiña, bai jungo ziñazien, ez?
- Miren Lorea: Dantzara?
- Bai.
- M.: Bai, ni bai, baiña hau... negao.
- Nun dantzatzen zenduen?
- M.: Untzagan.
- Untzagan?
- M.: Bai ba, San Juan bezperatan ta, joe... Ze emoziño!
- Urtian zihar ez zan egoten dantzaldixa?
- M.: Bueno, ba, kalia... karo, neguan kalia ez zan egoten. Ta gero hasi zan jentia Casinora-ta juaten, Rialtora-ta juaten zeozer, baiña... bah, guretako zan pixkat... ez dakit zela esplika, ez giñan juaten hara, nere kuadrillia ta... gu.
- Zuek San Juan bezperan.
- M.: Bai, gu San Juan... kalia itteko San Juanak. Ta uda guztian, "jueves y sábado"... Zelan izaten zan hori? "Jueves y domingo" izango zan jotzen ebena kanpua Untzagako plazan.
- Lorenzo: Bandakua, bai.
- M.: E?
- L.: Bai, bai.
- Ta ze dantzatzen zenduen?
- M.: Ze? Juan neska bi, neska bi dantzan, ta etortzen zian mutillak: "Mesedez? Mesedez?". Ta zu apartau ta etortzen zian mutillekin batakina ta bestiaquin Juan dantzara. Ta gero, amaittu...
- Ta zeu?
- M.: Hau? Hau ez zan juango, nere gizona ez zan juango dantzara. Ta gero, esaten genduan amaitzen zanian, "Bueno, adiós, eh" ta bata bestia nahi doun lekura Juan. Ta berrido neskak dantzara, neska bi dantzara, ta "Mesedez?" mutillak etortzen ziran, ta igual ez dogunakin dantzan in, ba, "Ez" esaten genduan eta juaten giñan aidian.
- Ta zeu, orduan, ez ziñan juaten dantzara?
- L.: Torpia naiz ni dantzan.
- M.: Ene! Juaten ziñan dantzarantz zu? Ez zekizun barren dantzan!

- L.: Torpia.

- Orduan, sekula ez zenduten dantzau batera?

- M.: Ez gu bixok ez ... ez dau jakin. Nik neuk bai, nik ondo nik dantzan, e! Buf... Ikasi neban Errenterixan, Donostian, Errenterixan dantzan itten sueltua eta danak eta bueno! Etorri nintzan Eibarrera, daneri erakusten, nere kuadrilla guztiari erakutsi netsen eitten. Bai, asko gustatzen jatan.

- Ta nun ikasi zenduan, orduan?

- M.: Nik, esaten netsun moduan, Errenterixan ikasi neban nere familixiak. Ziran... bueno! Harekin ikasi neban. Ta euskerazko gauza guztiak han ikasi bihar ziran. Ta hantxe ikasi neban horixe eitten, "sueltua" esaten gentsan, dantzan. Ta gero Eibarren nere kuadrilliari -umiak giñan e, ez dakit zenbat urte, ta- harek daneri erakutsi netsen horixe dantziori eitten, ta buu! harruao ez dakit zer baiño! Erakusten ta Untzagan. Untzagan, ba, joten eben trikitixa. Joten eben, ezta? Zelan joten eben? Lehenengo "el agarrao", dantzan eittia, ta gero, noizian behin, "el suelto", ez dakizu? Lorenek ez dau jakingo, porke honek ez zeban dantzarik eitten eta. Ta gero "el suelto" zan pixkatxo baten. Ta, bueno, lehengo ipoiñak ziran...

- Kalabaza asko eman zenduazen zeuk?

- M.: Zelan?

- Kalabaza asko eman? Zeuk. Ezetz asko esaten zenduan?

- M.: Zetan?

-Ezetz asko esaten zenduan mutilleri?

- M.: Ezetz asko mutilleri? Ba nahi dogun beste! Geuk nahi dogun beste; lotsa barik daneri, ez dogula nahi, ez.

4. Arrateko Ama Birjinari kandelak jarri

- **Erref:** EIB-677/011
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:14:48. **Bukatu:** 00:16:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Lorenzok 17-18 urterekin sortu zuen lehenengo motorra. Lorearekin batera motorrean joaten ziren Deba eta Ondarroako inguruetara eta beti azkarrago joateko eskatzen zion. Lorearen amak etxean Arrateko Ama Birjinari kandelak jartzen zizkion, istripurik ez izateko.

5. Normako langileen argazkian

- **Erref:** EIB-677/012
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:16:40. **Bukatu:** 00:19:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Lorearen osaba batek, Pakok, bizikleten enpresa bat zeukan Norma izeneko. 14-15 urte inguru zituenean bulegora joaten zen lan batzuk egitera. Egun batean argazki bat ateratzeko eskatu zioten; Normako langileen argazkia. Nahiz eta Normara gutxitan joan argazkia atera zuen beste lau neskekin (argazki hori elkarrizketatuaren atzean dagoena da).

6. Apirilaren 26a Eibarko liberazioa

- **Erref:** EIB-677/016
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:21:26. **Bukatu:** 00:24:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra Eibarren zegoen bitartean Busturian egon ziren. Bere osaba batek abisatu zien Eibar liberatuta zegoela eta etxera itzuli ahal zirela. Lorearen familiak zorte handia izan zuen etxea osorik aurkitu zutelako. Lorearen familia Eibarren zegoela, aitak ihes egin behar izan zuen nazionalisten taldeko presidentea zelako.

7. Aita Teruelgo bonbardaketan hila

- **Erref:** EIB-677/018
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:25:08. **Bukatu:** 00:28:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Lorearen aita Laredoko kartzelan egon zen egoera eskas batean. Bederatzi hilabetez, egunero, karteroari itxaroten zioten berririk ote zegoen ikusteko. Halako batean, eibartar bat hileta batera joatean bertan nazionalista bat lurperatu behar zutela esan zioten. Hau gorpua ikustera joan eta nor zen ikustean, familiari abisatu zion.

8. Ibarkurutzeko Zubizarreta zapata-denda

- **Erref:** EIB-677/019
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:28:37. **Bukatu:** 00:31:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lorearen familiak Ibarkurutze kalean zuen zapata-dendak Zubizarreta zuen izena; aitonaren baserriaren izena, hain zuzen. Neurrira egiten zituzten zapatak. Lorea zapatak entregatzen ibiltzen zen hasieran eta gerora zapatak saltzera pasa zen.

9. 200 kantutik gorako kantu-sorta

- **Erref:** EIB-677/020
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:31:00. **Bukatu:** 00:34:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak

Laburpena:

Lorenzok Loreak kantatzen dituen katak eskuz idatzirik ditu, 200 bat kantu gutxi gora behera. Bere osaba Pakok Eibarri buruzko kanta bat erakutsi zion eta hori abesten du.

10. Goi-Argi: Sociedad Femenina Eibarresa

- **Erref:** EIB-677/021
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:34:06. **Bukatu:** 00:37:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Feminismoa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

<p>Goi-Argi Emakumeen Elkarteko lehenengo bazkideetako bat izan zen Lorea. Kartetan jolasten zuten, tonbola antolatu eta beste hainbat ekintza burutzen zituzten. Mercedes Kareaga izan zen elkarteko burua. Emakume oso inplikaturik Eibarko kontuetan eta baita emakumearen aldeko ahalduntzean.</p>

11. Gerra ostean goserik ez

- **Erref:** EIB-677/026
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:51:28. **Bukatu:** 00:54:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra ostean gosea zegoen baina Lorearen etxean zapata-denda zutenek, ez zuten goserik pasa. Lorenzoren kasuan, amak baserria zuen eta bertatik ekartzen zuten jatekoa.

12. Eibarko lehenengo bonbardaketan igerilekuan

- **Erref:** EIB-677/027
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:54:06. **Bukatu:** 00:56:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Eibarko lehenengo bonbardaketan Lorenzo Elgetan zegoen eta Lorea Eibarko igerilekuan. Bere ama korrika joan zitzaion bila eta Ibarkurutzeko babeslekura joan ziren.

13. Frankoren aldeko kantan eta keinuak egin beharra

- **Erref:** EIB-677/030
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:57:30. **Bukatu:** 00:59:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Loreak eskolan abesten zituzten Frankoren aldeko kantan eta banderaren agurrak gogoratzen ditu. Lorezok Eskola Armeriako hirugarren kurtsoa arte egin behar izan zituen Frankoren aldeko keinuak. Eibarren ez ziren liskar eta mendeku asko egon.

14. "Zenbat ziran, hamar ziran, zenbat ziran, ikusi" kanta

- **Erref:** EIB-677/033
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:00:49. **Bukatu:** 01:02:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

Euskarazko kanta asko dakizki Loreak. Bere birramonak erakutsitako kanta bat abesten du eta baita batzokian ikasitako bat.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-21

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com